

Dieđut 2/2008:

**GUOLÁDAGA SÁMIT 1500-1700-LOGUIN: SOSIÁLA RÁHKADUSA MODEALLA.
THE SÁMI OF THE KOLA DISTRICT IN THE 16TH – 18TH CENTURIES: MODELLING OF
THEIR SOCIAL STRUCTURE.**

Ođđa dutkanmodealla ja dološ gáldut govvidit dál Guoládaga sápmelaččaid historjjá ja sosiála eallima máŋga čuohtejagi dassái, 1500–1700-loguin. Dát dutkanmodealla sáhtášii heivehuvvot sámi historjjá dutkamii eará guovlluin maid.

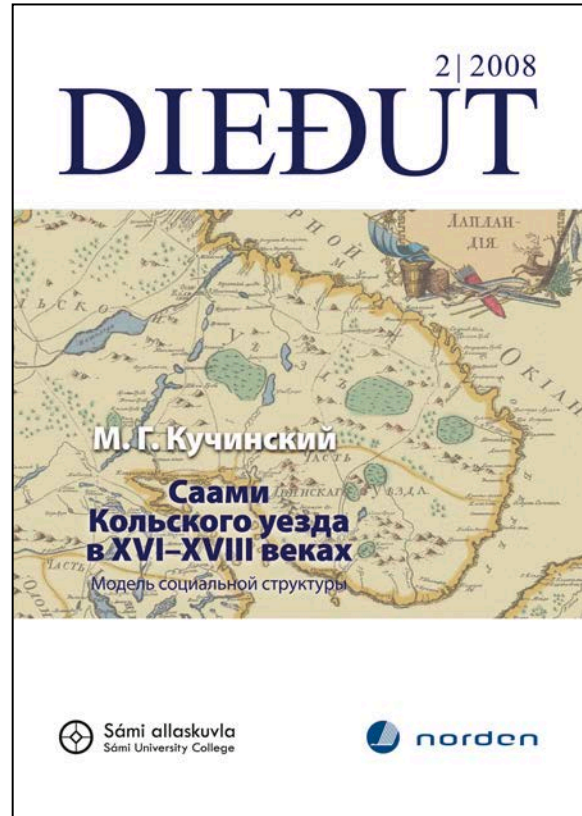
Fáktat ja arkiivadieđut – dakkárat go vearrobáhpirat ja olmmošlogut – leat vuodđun Maxim Kuchinskiy dutkamii. Dutkan govvida gos sámit orro ja gos siiddat ledje dolin, man stuorrát ledje bearrašat, geat sin maŋisboahtit leat otná beaive ja mo sámiservodat doaimmai 1500-1700-loguin.

Dát lea innovatiiva dutkamuš, mii buktá áibbas ođđa dieđuid Guoládaga sámiid historjjás.

Badjel 6500 čálalaš gáldu leat geavahuvvon. Gáldut sistisdollet ollu peršuvnnalaš dieđuid olbmuid birra. Dutkamis geavahuvvo ođđa vuohki kártet gos olbmot orro ja mo sii elle Guoládagas 1500-1700-loguin. Dutki lea suokkardallan ja čatnan oktii máŋggalágán dieđuid ovttaskkas olbmuid, sámi bearrašiid ja sogaid, báikenamaid, ekonomalaš dili ja orrunsajiid birra. Dát dieđut de govvidit sámi servodateallima máŋga čuohtejagi dassái.

Dutkamuš čájeha ahte siiddat ja siidaeatnamat ledje enašáigge bistán rievddakeahttá dan áigodagas. Dutki oaivvilda ahte lea sosiála ráhkadus, mii dagahii siiddaid bisuheami. Siida lei hui nanu ásašus. Muhtin siiddaid sáhtá guorrat badjel 400 jagi maŋosguvlui. Sápmelaččat eai čatnan siidda vuolggabáikki sierra olbmuide. Siida čohkkii olbmuid ja sogaid geat gulle dihto guovlluide. Dalá vearropolitiikka nannii siiddaid rolla.

Analyhtálaš vuohki ja dynámalaš olmmošlogudutkan leat dahkan vejolažžan čilget mo sámiid sosiála eallin rievddai 1500-logu rájes 1700-logu rádjái. Dutkanmodealla addá vejolašvuodaid vástidit gažaldagaid sámi sogaid, siidahistorjjáid ja sámi siidavuogá birra.

PhD. Maxim Kuchinskiy birra

Maxim Kuchinskiy lea váldán oahpu Moskva Stáhta Oahpaheaddjioahpu Univeritehta historjjá ossodagas (The Moscow State Teacher Training University: Historical faculty). Son lei dutkin Ruošša dieđakademii ja Etnologii ja antropologii Instituhtas, Davviguovllu álbmogiid ossodagas (The Institute of Ethnology and Anthropology of Russian Academy of Science, Department of the people of the North).

Kuchinskiy lea Guoládaga sámi historjjá dutki. Muhto su beroštumit gusket maidái odđáigásaš álgoálbmotrivttiide ja eananvuoigatvuođaide. Dán oktavuodas son lea leamaš álgoálbmotvuoigatvuođaid áššedovdin mángga álgoálbmotorganisašuvnnaid ovddas Ruoššas ja luonddugáhttenbargguin, erenoamážit Guoládagas.

Maxim lea vuostaš dutki Ruoššas eret, guhte lea guossedutkin leamaš Sámi allaskuvllas / Sámi dutkaninstitutas. 2006:s son bovdejuvvui dalá Sámi Instituhta bokte stuorát sámedutkankonferánsii Johkamohkkái ovdanbuktit iežas dutkamuša Guoládaga sámiid birra. Dieppe su bargu oaččui stuora beroštupmi. Nu álggii formálalaš ovttasbargu Sámi dutkaninstituhain ja girji Dieđut-ráiddus lea nana ovttasbarggu boadus

Dutkanbarggu bokte Maxim viggá ovddidit odđa dutkanvugiid ja teorehtálaš váttisvuođaid čoavdit sámi historjjádukkamis. Son geavaha iešguđetgelágán odđáigásaš dihtorteknologiijaid iežas sosiála analysas.